МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет іноземних мов

Кафедра німецької філології

Силабус навчальної дисципліни

ПОСЛІДОВНИЙ ПЕРЕКЛАД

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма
«Німецька і література, англійська мова, переклад»

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури
(переклад включно) (перша – німецька)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Практика усного/письмового перекладу
Викладач (-і)	Ткачівська Марія Романівна
Контактний телефон викладача	+38(0342)59-61-41
E-mail викладача	maria.tkachivska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	понеділок 15:00

2. Анотація до навчальної дисципліни

Курс «Послідовний переклад» передбачає засвоєння видів і жанрів усного перекладу. Студенти мають можливість оволодіти специфікою усного послідовного перекладу та застосовувати її на практиці. На завершальному етапі вивчення навчальної дисципліни студенти здатні аналізувати якість усного послідовного перекладу, володіти навичками його здійснення та самостійно перекладати. Курс спрямовано також на розвиток здатності студентів самостійно удосконалювати знання та вміння шляхом самостійного тренування та здійснення усного перекладу.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу є забезпечення студентів знаннями з теорії усного перекладу, фахової термінології та практичними навичками для аналізу усних перекладів і подальшого самостійного здійснення перекладів. Метою курсу передбачено розкрити загальні питання теорії перекладу; ознайомити студентів з основними моделями та закономірностями процесу перекладу; забезпечити глибоке засвоєння видів і жанрів перекладу та їх використання для правильного відтворення значень комунікативних одиниць мовою перекладу; навчити студентів розрізняти особливості послідовного й синхронного перекладу; навчити студентів розрізняти і використовувати різні види трансформацій; ознайомити студентів з поглядами відомих перекладознавців на усний переклад; показати багатство виражальних засобів української мови; ознайомити студентів із труднощами перекладу безеквівалентної лексики, сленгу, жаргону, молодіжної лексики; розглянути способи перекладу фразеологічних одиниць; розвинути у студентів навички вибору перекладацького інструментарію для відтворення лексичних та фразеологічних одиниць при перекладі.

4. Програмні компетентності

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність працювати в команді та автономно.
- Здатність спілкуватися німецькою мовою.

Фахові компетентності:

- Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів німецької мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
- Здатність формулювати різноманітні тематичні питання/ проблеми в галузі перекладознавства, виокремлювати їх серед загальних тематичних питань/ проблем лінгвістичної науки.

5. Програмні результати навчання

- Впевнено володіти державною та німецькою мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування, презентувати результати досліджень державною та німецькою мовами.
- Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
- Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	-
практичні заняття	30
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
3	035 Філологія	2	В

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема № 1. Компресія і декомпресія при перекладі. 1. Лексичні та граматичні аспекти усного перекладу. Заміна складного речення простим. 2. Вилучення елементів речення. 3. Членування речень. Компресія за рахунок вживання абревіатур, адвербіаль них дієслів. 7. Декомпресія як наслідок розбіжностей у лексичномунаповненні та структурі мов.	-	6	12
Тема № 2. Золоте та срібне правило перекладача. 1. Семантичні аспекти усного послідовного переклад Компенсація та пропуски. 2. Успіх перекладача. Трансляторні помилки. Золоте та срібне правило перекладача.	-	4	8
Тема № 3. Текстові жанри та їхні особливості. 1. Інформаційне повідомлення. 2. Дискусія. Перемовини. 3. Декларація. 4. Публічний виступ. Промова.	-	4	8
Тема № 4. Труднощі послідовного перекладу. 1. Процес послідовного перекладу. 2. Завдання усного перекладача при послідовному перекладі. 3. Труднощі при послідовному перекладі і шляхиїх вирішення. 4. Переклад з аркуша. 5. Комунальний переклад. 6. Переклад офіційної доповіді.	-	6	12
Тема № 5. Основи скоропису. 1. Переваги перекладацького скоропису над іншим формами фіксування тексту. 2. Категорії скорочення.	-	6	12

3. Скорочений літературний запис. 4. Основні принципи скоропису. 5. Основні символи скоропису.			
Тема 6. Синхронний переклад – альтернатива послідовному? 1. Види синхронного перекладу. 2. Недоліки та переваги синхронного перекладу. 3. Компетенції та здібності усного перекладача.	-	4	8
ЗАГАЛОМ:		30	60

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів і є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу. Студент, який не набрав 25 балів, до заліку за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).
Вимоги до письмових робіт	Передбачено один підсумковий переклад (перекладпромови - максимум 10 балів) та два поточних (переклад інших жанрів – максимум по 5 балів кожен).
Практичні заняття	Оцінюється відвідуваність усіх занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 30 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 2.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується активність студента під час семінарських занять; присутність студента на заняттях, пропуски занять без поважних причин, а також результати відпрацювання пропущених з поважних причин занять. При виставленні заліку (мінімум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин (30 балів), бали підсумкового тестування на платформі d-learn.pnu.edu.ua (10 балів) та бали, отримані за опрацювання навчального матеріалу під час самостійної роботи студента (10 балів), що контролюється протягом тижня контролю самостійної роботи (КСР).
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік. Форма здачі – комбінована.

8. Політика навчальної дисципліни

Вибір навчальної дисципліни відбувається на основі Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника права на вільний вибір освітніх компонент.

Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового

контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Відвідування занять:

При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях, пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача щопонеділка о 15.00.

Навчання за індивідуальним графіком:

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, Udemy, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті https://d-learn.pnu.edu.ua.

9. Рекомендована література

Основна

1. Іваницька М. Л. Київський національний університет імені Тараса Шевченка/М.Л.Іваницька. Мовна особистість перекладача як чинник впливу на продукт перекладу (на матеріалі роману Б. Лєберта ―Крейзі‖), – Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. – Вип. 21. – 2012.

2. Кияк Т. Р. Теорія і практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Кияк Т. Р., Науменко А. М., Огуй О. Д. — Вінниця: Нова книга, 2006. — 592 с.
3. Кіщенко Ю. В. Вступ до перекладу (завдання для самостійної роботи до модульної атестації): навч.-метод. посібник для студентів І курсу спеціальності «Переклад». – Херсон: Вид-во ХДУ, 2007. – 48 с.
4. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу / Коптілов В. В. — К.: Юніверс, 2003. — 280 с.
5. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Підручник / Корунець І. В. — Вінниця: Новакнига, 2008. — 512 с.
6. Основи перекладознавства: Навчальний посібник / За редакцією А. Є. Нямцу — Чернівці:Рута, 2008. — 312с.
7. Ребрій О. В. «Образ перекладача» vs «образ автора»: взаємодія чи протидія? *Вісник Житомирського державного університету. Філологічні науки*. 2011. Вип. 56. С. 170–174.
8. Ребрій О. В. Сучасні концепції творчості у перекладі : монографія. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 376 с.
9. Ребрій О. В. Вступ до перекладознавства : конспект лекцій для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» факультету іноземних мов. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 116 с.
10. Содомора А. Широкі обрії перекладознавства [Електронний ресурс] / Содомора А. // Роксолана Зорівчак: Біобібліогр. покажч./ Уклад.: Г. Домбровська, З. Домбровська, У. Романюк; Наук. ред. О. Чередниченко; Автори передмов: О. Чередниченко, А. Содомора; Редкол.: Б. Якимович (голова), В. Сулим, А. Содомора та ін. — Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2004. С. 7-10. http://library.lnu.edu.ua/bibl/images/Vudanna_WEB_pdf/3Ukrajinska_biobibliografija/17_Zorivch ak.pdf
11. Albrecht J. Literarische Übersetzung. Geschichte. Theorie. Kulturelle Wirkung. Darmstadt : Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2009. 363 S.
12. Kade O. Zufall und Gesetzmäßigkeit in der Übersetzung. Leipzig : Enzyklopädie, 1968. 128 S.
13. Kolb W. Sprachvarietäten (Dialekt/Sozionekt). *Handbuch Translation*. Snell-Hornby, Mary u.a. (Hrsg.), Tübingen : Stauffenburg Verlag Brigitte Narr, 1998. S. 278–280.
14. Koller W. Einführung in die Übersetzungswissenschaft. 2. Auflage. Wiebelsheim : Quelle & Meyer, 1983. 291 S.
15. Koller, Werner. Probleme der Übersetzung von Phrasemen. In: Burger, H. / Dobrovol'skij, D. / Kühn, P. / Norrick, N. (Hg.): *Phraseologie. Ein internationales Handbuch zeitgenössischer Forschung*. Bd. 1. Berlin, 2007. S. 605–613.

Додаткова

1. Лановик З. Художній переклад як проблема компаративістики // Літературознавча компаративістика. — Тернопіль, 2002. — С. 256–271.
2. Лановик М. Перекладознавчі проблеми компаративістики крізь призму літературознавчих теорій // Літературознавча компаративістика. — Тернопіль, 2002. С. 272–309.
3. Москаленко М. Тисячоліття: переклад у державі слова // Тисячоліття: Поетичний переклад України-Русі. — Київ: Дніпро, 1995. — С. 5-38.
4. Мушніна О.О. Об'єктний предикативний інфінітивний зворот як проблема перекладу (на матеріалі англійських науково-технічних та художніх текстів) // Філологічні студії. – Луцьк, 2004. - № 1 (25). – С. 61-67.
5. Прокопенко, А. В. Конфліктні стратегії політдіяча в аспекті стратегій перекладу (на основі американського політінтерв'ю) // Філологічні трактати. — 2012. — Т. 4, № 2. С. 82-88.

6. Ткачівська М.Р. Культурно-емотивні закономірності відтворення лексики обмеженого вжитку в українсько-німецькому художньому перекладі (автореферат), 2021. – 38с. http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/16515

Викладач _____Марія ТКАЧІВСЬКА